

دانشکده علوم اجتماعی
طرح درس: کاربرد رایانه در علوم اجتماعی SPSS

مشخصات درس	
عنوان درس: کاربرد کامپیوتر در علوم اجتماعی SPSS	عنوان انگلیسی: SPSS
مقطع: کارشناسی ☒ کارشناسی ارشد ☐ دکتری ☐	تعداد واحد: ۲ واحد نظری/عملی
محل تدریس: دانشکده علوم اجتماعی	نیمسال اول ☒ دوم ☐ سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴
شماره کلاس:	زمان تدریس: روز شنبه ساعت ۱۰ تا ۱۲
نوع درس: اصلی ☒ اختیاری ☐ سایر -----	درس پیش نیاز: آمار مقدماتی و آمار در علوم اجتماعی
مشخصات استاد	
نام و نام خانوادگی: احمد دراهکی	گروه: جمعیت‌شناسی
سوابق تحصیلی: دکترای تخصصی جمعیت‌شناسی	سوابق تدریس: شش سال
اطلاعات تماس	
شماره اتاق:	شماره تلفن داخلی (یا مستقیم در صورت تمایل):
آدرس ایمیل: Ahmaddorahaki@gmail.com	ساعات حضور:

معرفی و هدف درس	
<p>پردازش و تحلیل آماری درست و علمی داده‌های تحقیق جزء جدایی ناپذیر و اساسی تحقیقات علمی به شمار می‌آید. چه بسا تحقیقات بسیاری که علیرغم ارزشمند بودن به لحاظ مبانی نظری و پژوهشی و حتی در اختیار داشتن داده‌های ارزشمند به خاطر تشخیص و اجرای نادرست آزمون‌های آماری، یافته‌های آنها داری خطای بالا و قابلیت اتکای پایینی است و قابلیت استفاده علمی را ندارند. نرم افزار SPSS که مخفف Statistical Package for the Social Sciences است یکی از نرم افزارهای آماری پر کاربرد در تحلیل آماری است که امکان تجربه تحلیل آسان داده‌های وسیع را امکان پذیر می‌سازد. هدف این درس آشنایی با این نرم افزار و انجام تحلیل‌ها و آزمون‌های آماری است که دانشجویان در درس‌های آمار مقدماتی و آمار در علوم اجتماعی با آنها آشنا شده‌اند.</p>	
روش‌های تدریس و نحوه ارائه درس	
<p>روش تدریس در این درس به صورت تمرین عملی و مشارکت کلاسی است و انتظار می‌رود دانشجویان بعد از تدریس تمریناتی که برای آنها مطرح می‌شود در کلاس و بیرون از کلاس به صورت هفتگی انجام دهند.</p>	
برونداهای یادگیری درس، در پایان این درس دانشجویان می‌توانند:	
۱. دانشجویان با نرم افزار SPSS و کاربرد آن در تحقیقات اجتماعی آشنا می‌شوند	
۲. دانشجویان توانایی لازم را برای انجام تحلیل‌های آماری با توجه به آموخته‌های خود در درس آمار مقدماتی و آمار در علوم اجتماعی در نرم افزار SPSS را به دست می‌آورند.	
۳. دانشجویان توانایی انجام تحلیل آماری در راستای انجام پژوهش اجتماعی به صورت عملی انجام و تحلیل خواهند کرد.	

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس			
جلسه	تاریخ	موضوع / موضوعات مورد بحث	منبع
جلسه ۱	۱۴۰۳/۶/۲۸	مقدمه، معرفی درس، معرفی منابع و تعیین تکالیف درسی	

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس			
منبع	موضوع / موضوعات مورد بحث	تاریخ	جلسه
	مروری بر مفاهیم و ملاحظات روشی و آماری / تعریف تحقیق، انواع تحقیق، مراحل تحقیق، متغیر، اندازه‌گیری داده‌ها	۱۴۰۳/۷/۴	جلسه ۲
	ادامه جلسه قبل / مقیاس داده‌ها، سطح سنجش و اندازه‌گیری داده‌ها، عملیاتی کردن متغیرها و طراحی پرسشنامه به صورت عملی	۱۴۰۳/۷/۱۱	جلسه ۳
	آشنایی با SPSS / منوهای نرم افزار، منوی File، منوی View، منوی Data، منوی Analyze، منوی Transform	۱۴۰۳/۷/۱۸	جلسه ۴
	نحوه ورود داده، ویرایش داده، ادغام کردن فایل‌ها Merging Files، اضافه کردن متغیر جدید Insert Variable or Case	۱۴۰۳/۷/۱۸	جلسه ۵
	انتخاب پاسخگویان Select Cases، جدا کردن فایل Split File، محاسبه کردن Compute، کدگذاری مجدد Recode	۱۴۰۳/۷/۲۵	جلسه ۶
	تحلیل تک متغیره / توزیع فراوانی، شاخص‌های گرایش به مرکز، شاخص‌های گرایش به پراکندگی، شاخص‌های شکل توزیع، آزمون نرمال بودن داده‌ها	۱۴۰۳/۸/۲	جلسه ۷
	نمودارها / ستونی، دایره‌ای، هیستوگرام، سنجش پایایی / الفای کرونباخ	۱۴۰۳/۸/۹	جلسه ۸
	فرضیات پژوهشی: جهت دار، بدون جهت، فرضیات آماری / فرض صفر، فرض خلاف، خطاهای نوع اول و نوع دوم، آزمون فرضیات، داده‌های پارامتری و ناپارامتری، درجه آزادی، سطح معناداری	۱۴۰۳/۸/۱۶	جلسه ۹
	تحلیل دو متغیره / جداول تقاطعی	۱۴۰۳/۸/۲۳	جلسه ۱۰
	انواع فرضیات و آزمون‌های معناداری / فرضیات رابطه‌ای: خی دو، فی، تاوی گودمن و کروسکال، وی کرامر، لاندا	۱۴۰۳/۸/۳۰	جلسه ۱۱
	انواع فرضیات / فرضیات رابطه‌ای: اسپرمن، گاما، دی سامرز، پیرسون	۱۴۰۳/۹/۷	جلسه ۱۲
	فرضیات مقایسه‌ای یا تفاوت میانگین‌ها / t تک نمونه‌ای، t با دو نمونه مستقل، t وابسته، معادل‌های ناپارامتریک: یو من - وایت نی، ویل کاکسون	۱۴۰۳/۹/۱۴	جلسه ۱۳
	فرضیات مقایسه‌ای یا تفاوت میانگین‌ها / آزمون تحلیل واریانس یک طرفه F، تحلیل واریانس چند متغیره MANOVA، معادل‌های ناپارامتریک: کروسکال والیس، فریدمن	۱۴۰۳/۹/۲۱	جلسه ۱۴
	رگرسیون خطی ساده / دو متغیره	۱۴۰۳/۹/۲۸	جلسه ۱۵
	جمع‌بندی مباحث انجام شده	۱۴۰۳/۱۰/۵	جلسه ۱۶

نحوه ارزشیابی			
موارد سنجش	زمان برگزاری	از نمره نهایی	بروندادهای یادگیری مورد انتظار
(۱) فعالیت پژوهشی	تکالیف هر هفته	۴ نمره	
(۲) فعالیت کلاسی	در کلاس درس	۲ نمره	
(۳) امتحان میان‌ترم		۴ نمره	

نحوه ارزشیابی			
بروندادهای یادگیری مورد انتظار	از نمره نهایی	زمان برگزاری	موارد سنجش
	۱۰ نمره	پایان ترم	۴) امتحان پایان ترم
			۵) سایر

نکات مورد توجه دانشجویان، ارزش‌ها و خط‌مشی درس

--

فهرست منابع اصلی و مکمل درس

- غیاثوند، احمد (۱۳۹۱). کاربرد آمار و نرم‌افزار SPSS در تحلیل داده‌ها، تهران: نشر لویه.
- حبیب‌پور، کرم و صفری، رضا (۱۳۹۰). راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی، تهران: موسسه راهبرد پیمایش.
- دواس، دی. ای (۱۳۹۱). پیمایش در تحقیقات اجتماعی، ترجمه هوشنگ ناییبی، تهران: نشر نی.